

FYRVÆRKERIBRANCHEFORENINGEN

PRESSEORIENTERING

FYRVÆRKERI I DANMARK

FYRVÆRKERIBRANCHEFORENINGEN, DECEMBER 2015

FYRVÆRKERI BRANCHEFORENINGEN

FYRVÆRKERIBRANCHEFORENINGEN

Brancheforeningen består p.t. af 9 virksomheder, der importerer nytårsfyrværkeri og 7 virksomheder, der udbyder festfyrværkeri. Enkelte virksomheder er aktive inden for både nytårsfyrværkeri og festfyrværkeri. Fyrværkeribrancheforeningens medlemmer skønnes at repræsentere op mod 85 % af den samlede import til Danmark. Når størrelsen af det danske marked ikke kendes præcist skyldes det, at et nyt EU-direktiv har åbnet mulighed for, at også udenlandske aktører er aktive på det danske marked.

Den danske fyrværkeribrancheforening har formandskabet i den europæiske brancheforening, EuFiAs (European Fireworks Association)

Brancheforeningen deltager i øvrigt i følgende internationale sammenslutninger og arbejdsgrupper:

- EU's arbejdsgruppe for Pyroteknik
- Forum of Notified bodies for pyrotechnic articles
- Standing committee on of explosives precursors
- Technical committee TC212/WG1 – WG 5, som udarbejder standarder for pyrotekniske artikler
- ADCO (administrative Corporation) harmonisering af myndighedernes indsats (Stakeholder)
- Pro-safe (the Product Safety Enforcement Forum of Europe) (stakeholder)

LOVGIVNING

Danmark er et af de lande i verden, der har den mest omfattende lovgivning vedrørende fyrværkeri.

Branchen arbejder i henhold til det pyrotekniske direktiv EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2013/29/EU af 12. juni 2013 om markedsføring af pyrotekniske artikler med tilhørende harmoniserede standarder EN-15947

De danske myndigheder har imidlertid valgt ikke at følge teksten i EU-direktivet. Derfor er Danmark formentlig den medlemsstat i EU, der har indført flest nationale særregler vedrørende import af fyrværkeri.

For branchen betyder det, at der indtil 2017 kan indføres artikler med en godkendelse fra Sikkerhedsstyrelsen (SIK-godkendelse), men efter 2017 skal alle artikler skal være EU-typegodkendt. Alle nye produktgodkendelser baseres bl.a. derfor allerede nu på en EU-typegodkendelse.

De særlige danske regler medfører en række paradoksale situationer.

For eksempel kan fyrværkeriartikler, der anses for farlige – og dermed forbudte - i Padborg anses for ufarlige og sælges ved selvbetjening i Flensborg.

FYRVÆRKERI BRANCHEFORENINGEN

Lige så tankevækkende er det at se det store aktionsstyrke, der tager opstilling ved den dansk tyske grænse imellem jul og nytår og beslaglægger fyrværkeriartikler, der reelt kan være forsynet med CE-mærke og dermed skulle være sikret fri bevægelighed inden for EU.

Branchen støder på andre paradokser. Et par eksempler:

Der må kun opbevares fyrværkeri og sikkerhedstyr hertil i henhold til bekendtgørelsen.

Det betyder, at nytårshatte ikke må forefindes i en salgscontainer på grund af brandfaren. Men hvis nytårshatten pakkes i pose sammen med en lille champagne-popper, ændrer det samlede sortiment sig og får karakter af nytårsfyrværkeri – som gerne må sælges og opbevares i en container. Branchens vurdering er, at brandfaren næppe reduceres af, at artiklerne pakkes sammen.

Der eksisterer meget strikse regler for oplag i container i detailsalget. På samme tid er tilsvarende mængder undtaget kravene i reglerne for transport af fyrværkeri, kaldet ADR-konventionen. Her kan større mængder fyrværkeri køre frit rundt på landevejene med en lille uddannelse til chaufføren og ved at medbringe en 2 kilo pulverslugger.

Krav til produkterne:

Artiklerne produceres i overensstemmelse med følgende dansk og international lovgivning:

SIK-godkendte artikler overholder:

- Bekendtgørelse 1424 af 16. december 2009
- Kvalitetssikres i overensstemmelse med betingelserne i virksomhedsgodkendelsen, som er udstedt af Sikkerhedsstyrelsen.
- Transportklassificeres og transporteres i overensstemmelse med ADR-konventionen.
- CLP-Mærkes i overensstemmelse med Forordning 1272 af 2008.

CE-godkendte artikler overholder:

- Kravene i de harmoniserede standarder EN-15947 samt danske nationale særregler.
- Bekendtgørelse 1423 af 16. december 2009.
- Kvalitetssikres i overensstemmelse et modul i DIREKTIV 2013/29/EU af 12. juni 2013, som er certificeret af et bemyndiget organ.
- Transportklassificeres og transporteres i overensstemmelse med ADR-konventionen.
- CLP-Mærkes i overensstemmelse med Forordning 1272 af 2008.

FYRVÆRKERIBRANCHEFORENINGEN

TERMER

Bemyndiget organ

Et bemyndiget organ, er en organ som er udpeget af en medlemsstat i EU, til at sikre overensstemmelse af et givent produkt i henhold til det direktivet. (EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2013/23/EU af 12. juni 2013 om markedsføring af pyrotekniske artikler)

Overensstemmelsen sikres ved inspektion og type-/batchtests.

Ved overensstemmelse med det direktivet kan fabrikanten påsætte et CE-mærke på den pyrotekniske artikel.

Fabrikant

En fysisk eller juridisk person, som konstruerer og/eller fremstiller en pyroteknisk artikel, eller som lader en sådan artikel konstruere og/eller fremstille under eget navn eller varemærke med henblik på at markedsføre den

Importør

Enhver fysisk eller juridisk person, der er etableret i Fællesskabet, og som foretager den første tilrådighedsstillelse på fællesskabsmarkedet af en pyroteknisk artikel med oprindelse i et tredjeland som led i sin

erhvervsvirksomhed

Typegodkendelse/EF-typeafprøvning

Proceduren, hvorved et bemyndiget organ konstaterer og attesterer, at en prøve, som er repræsentativ for den pågældende produktion, opfylder de relevante krav i direktiv 2007/23/EF.

CE-mærke

CE-mærkning viser, at et produkt overholder EU's regler og gør det således muligt for varer at bevæge sig frit inden for det europæiske marked. Når en producent anvender CE-mærkningen, erklærer han på eget ansvar, at produktet overholder alle de lovmæssige krav for CE-mærkning, hvilket vil sige, at produktet kan sælges i hele Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS omfatter de 28 EU-lande og landene i Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), Island, Norge og Liechtenstein). Det gælder også for produkter fremstillet i andre lande, som sælges i EØS.

Det er dog ikke alle produkter, der skal bære CE-mærkningen. Kun produkter angivet i specifikke EU-direktiver om CE-mærkning.

CE-mærkningen betyder ikke, at produktet er fremstillet i EØS, men blot at produktet er blevet vurderet, inden det er bragt i omsætning, og således lever op til de gældende regler (f.eks. et harmoniseret sikkerhedsniveau) for at blive solgt dér. Det betyder, at producenten har:

- bekræftet, at produktet overholder alle relevante krav (f.eks. til sundhed og sikkerhed eller miljøkrav) i de relevante direktiver og
- fået dem undersøgt af et uafhængigt overensstemmelsesvurderingsorgan, hvis direktiverne kræver det.

FYRVÆRKERIBRANCHEFORENINGEN

Det er producentens ansvar at sørge for overensstemmelsesvurderingen, at udarbejde det tekniske dossier, at udstede EU-overensstemmelseserklæringen og at anbringe CE-mærkningen på produktet. I salgsleddet skal det kontrolleres, om produktet er forsynet med CE-mærkning, og om den krævede dokumentation er i orden. Hvis produktet importeres fra et land uden for EU, skal importøren kontrollere, at producenten i det pågældende land har foretaget sig det fornødne, og at dokumentationen kan stilles til rådighed.

Batchtest/QMS/Kvalitetssikring af produkterne

den procedure, hvorved en fabrikant, der opfylder bestemmelserne i punkt 2, garanterer og erklærer, at de pågældende pyrotekniske artikler er i overensstemmelse med typen som beskrevet i EF typeafprøvningsattesten.

Fabrikanten anbringer CE-mærket på hver enkelt pyroteknisk artikel og udsteder en skriftlig overensstemmelseserklæring. Sammen med CE-mærkningen anføres det identifikationsnummer, der anvendes af det bemyndigede organ, som er ansvarligt for den i punkt 4 omhandlede kontrol.

Markedsovervågning

De danske myndigheders (sikkerhedsstyrelsen) kontrol løbende kontrol med at artiklerne er i overensstemmelse med de typegodkendte og kvalitetssvarende.

Alvorlig skade

Med *alvorlig* menes tilskadekomne, som indlægges direkte, er overført til andet sygehus eller er henvist til akut vurdering hos øjenlæge. Uddybende oplysninger indsamles i den kommende tid fra de tilskadekomne og anvendes i det forebyggende arbejde, der udføres i samarbejde med Sikkerhedsstyrelsen m.fl.

Ulykker og ulykkesstatistik

De danske importørers indsats for at øge kvalitet og sikkerhed virker.

Det samlede antal skader forvoldt af fyrværkeri er faldet mærkbart over de sidste 10-15 år og har gennem de seneste 5 år ligget ret stabilt omkring 200 skader. Dog var der i nytåret 2014/15 en stigning i antallet af ulykker til 291. Denne stigning har ikke en umiddelbar forklaring.

Nytåret 2014/15 medførte tre tragiske dødsulykker med ulovligt fyrværkeri, men ellers var antallet af alvorlige ulykker stabilt. Også antallet af alvorlige ulykker er reduceret meget sammenlignet med antallet for 10-15 år siden.

Antallet af fyrværkeriskader i nytåret 2014-2015 lå samlet på 347. Heraf var de 37 alvorlige

Definition:

En alvorlig skade defineres som en skade, der ikke kan færdigbehandles på skadestuen men kræver konsultation af egen læge eller specialist. I nytåret 2014/15 var der 37 alvorlige skader mod f.eks. 45 i nytåret 2001/02. Det er heldigvis kun i cirka 8 % af alle tilfælde, skaden kræver hospitalsindlæggelse.

FYRVÆRKERIBRANCHEFORENINGEN

Hver eneste skade er dog én for meget, og Fyrværkeribrancheforeningen fortsætter i tæt samarbejde med Sikkerhedsstyrelsen arbejdet for at reducere antallet af skader yderligere.

Den officielle liste over ulykker med fyrværkeri fra Ulykkes-Analysegruppen ved Odense Universitetshospital: <http://www.ouh.dk/wm140134>

130 mio. lunter – 37 alvorlige skader

Af hensyn til proportionerne skal de 37 alvorlige skader imidlertid holdes op imod det faktum, at der i nytåret 2014/15 blev antændt cirka 130 millioner lunter i Danmark. Statistikken viser, at fyrværkeri fra et af Fyrværkeribranchens medlemmer kun er involveret i cirka 30 % af de alvorlige skader på trods af, at brancheforeningens medlemmer leverer 85 % af det fyrværkeri, der antændes.

Samtidig viser statistikken og eksperternes vurdering, at ulovligt fyrværkeri er farligere end lovligt fyrværkeri. Ulovligt fyrværkeri var årsag til 10 % af samtlige skader – men årsag til 16 % af de alvorlige skader.

Fokus på adfærd

Statistikken afslører også, at forkert brug af fyrværkeri og uhensigtsmæssig adfærd er årsag til en væsentlig del af ulykkerne. F.eks. er cirka en tredjedel af de registrerede, alvorlige ulykker håndskader – på trods af, at der ikke findes lovligt fyrværkeri, som må holdes i hånden, når det affyres.

FYRVÆRKERIETS VEJ TIL FORBRUGEREN

Se separat dokument.

FORBRUGEREN OG FYRVÆRKERI

Forbrugeren har selv et ansvar, når han eller hun benytter fyrværkeri. Her adskiller fyrværkeri sig ikke fra andre produkter.

Fyrværkeri er pr. definition farligt. Det skal anvendes med forsigtighed og i henhold til de råd og forskrifter, som udleveres til forbrugeren, når fyrværkeriet købes hos en godkendt forhandler.

Uforsigtighed og manglende kendskab til fyrværkeriproduktets funktioner er blandt de udbredte årsager til uheld med fyrværkeri – også selv om det på alle måder er lovligt og gennemtestet. Manglende brug af sikkerhedsbriller er en anden udbredt årsag til skader.

Også tilskuerne har et ansvar for deres egen sikkerhed. Samtlige tilskuere – børn og voksne - skal bære sikkerhedsbriller og holde afstand til fyrværkeri.

FYRVÆRKERIBRANCHEFORENINGEN

DEN FOREBYGGENDE INDSATS

Fyrværkeribrancheforeningen har gennem mange år arbejdet for at forbedre forbrugernes sikkerhed i forbindelse med fyrværkeri. Det er sket i erkendelse af, at fyrværkeri – også det lovlige – pr. definition er farligt og skal benyttes med omtanke og forsigtighed.

Foruden løbende informationsarbejde i samarbejde med bl.a. Sikkerhedsstyrelsen og Fyrværkerikampagnen markedsfører Fyrværkeribrancheforeningen den eneste CE-mærkede sikkerhedsbrille til både børn og voksne i Danmark. Der sælges i alt cirka 750.000 par sikkerhedsbriller årligt i Danmark, men kun halvdelen er CE-mærkede. Dog er en ikke-mærket sikkerhedsbrille langt bedre end ingen sikkerhedsbriller:

Statistikken viser, at 9 ud af 10, der får en skade i eller nær øjnene, ikke benytter sikkerhedsbriller. Fyrværkeribrancheforeningen opfordrer derfor kraftigt til, at både voksne og børn altid ifører sig godkendte sikkerhedsbriller, når de affyrer fyrværkeri eller overværer affyring af fyrværkeri.

Fyrværkeribrancheforeningen har et tæt, løbende samarbejde med Sikkerhedsstyrelsen, og såvel SKAT som politiet har inddraget brancheforeningen i arbejdet med at kortlægge det ulovlige fyrværkeris vej til forbrugeren. En opgave, der blev aktualiseret af de tragiske dødsulykker med luftbomber i nytåret 2014/15.

Fyrværkeribrancheforeningen samarbejder konkret om forebyggelse med bl.a. Fyrværkerikampagnen. I det kommende nytår 2015 har Fyrværkeribrancheforeningen således sponsoreret sikkerhedsbriller for et beløb, der svarer til 180.000 kr. i butikspriser. Brillerne deles ud på landets skoler.

FYRVÆRKERI BRANCHEFORENINGEN

NYTTIGE LINKS

- Fyrværkeribrancheforeningen: www.fyrvaerkeribrancheforeningen.dk
- Sikkerhedsstyrelsen: www.sik.dk
- Sikkerhedsstyrelsens kampagne
vedr. ulovligt fyrværkeri: www.ulovligtkrudt.dk
- Fyrværkerikampagnen: <http://fyrvaerkeri.dk/>
- Ulykkes-Analysegruppen: <http://www.ouh.dk/wm140123>
- Forsikringsoplysningen: <http://www.forsikringogpension.dk/FORSIKRING/Sider/Forsikring.aspx>